

DN-001-001264

Seat No. _____

B. A. (Sem. - II) (CBCS) Examination

April / May - 2015

Economics : Paper - III
(Principles of Economics - II)
(Elective - I) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001264

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks :70

- સૂચના : (1) આંતરિક વિકલ્પના આધારે બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.
(2) પ્રશ્ન નં. ૧ (M.C.Q.) પ્રશ્નોના જવાબ ઉત્તરવહીમાં જ આપવાના રહેશે.
(3) જમણી બાજુના આંકડા જે તે પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 આંતરિક વિકલ્પોનાં આધારે સાચા વિકલ્પની પસંદગી કરો. 20
- (1) કયા સમયગાળામાં બધા ખર્ચ અસ્થિર ખર્ચ છે ?
(A) ક્યારેય નહીં (B) લાંબાગાળે
(C) ટૂંકાગાળે (D) મધ્યમગાળે
- (2) સરેરાશ ખર્ચની તુલનામાં સીમાંત ખર્ચમાં ફેરફાર _____.
(A) લઘુત્તમ દરે (B) ઓછી ઝડપથી
(C) વધુ ઝડપથી (D) સમાન દરે
- (3) જો સરેરાશ કુલ ખર્ચમાંથી સરેરાશ અસ્થિર ખર્ચ બાદ કરીએ તો _____.
(A) સીમાંત ખર્ચ પ્રાપ્ત થાય
(B) સરેરાશ ખર્ચ પ્રાપ્ત થાય
(C) સરેરાશ સ્થિર ખર્ચ પ્રાપ્ત થાય
(D) કુલ ખર્ચ પ્રાપ્ત થાય

- (4) વાસ્તવિક ખર્ચનો ખ્યાલ _____.
- (A) પરલક્ષી છે. (B) નિરપેક્ષ છે.
- (C) આત્મલક્ષી અને સાપેક્ષ છે. (D) વાસ્તવિક છે.
- (5) પેઢી પોતાનાં કદમાં કયા સમયગાળામાં ફેરફાર કરી શકે છે ?
- (A) અતિટૂંકા ગાળામાં (B) ટૂંકા ગાળામાં
- (C) મધ્યમ ગાળામાં (D) લાંબા ગાળામાં
- (6) મળતરનાં નિયમો અન્ય બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
- (A) ઉત્પાદનનાં નિયમો
- (B) વળતરનાં નિયમો
- (C) પેદાશનાં નિયમો
- (D) ઉપરોક્ત બધા નામે ઓળખાય છે.
- (7) ઘટતા મળતરનાં નિયમને ખર્ચના દૃષ્ટિકોણથી બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
- (A) વધતા ખર્ચનો નિયમ (B) સ્થિર ખર્ચનો નિયમ
- (C) ઘટતા ખર્ચનો નિયમ (D) અસ્થિર ખર્ચનો નિયમ
- (8) વધતા મળતરનાં નિયમને ખર્ચના દૃષ્ટિકોણથી બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
- (A) વધતા ખર્ચનો નિયમ (B) સ્થિર ખર્ચનો નિયમ
- (C) ઘટતા ખર્ચનો નિયમ (D) અસ્થિર ખર્ચનો નિયમ

(9) “વહેંચણીનાં સીમાંત ઉત્પાદકતાના સિદ્ધાંત અનુસાર ઉત્પાદનના પ્રત્યેક સાધનને તેની સીમાંત ઉત્પાદકતા મુજબ વળતર મળે છે ? આ વ્યાખ્યા કયા અર્થશાસ્ત્રીએ આપેલ છે ?

(A) પ્રો. જે.બી. કલાર્ક (B) પ્રો. લિપ્સી

(C) પ્રો. વોલરાસ (D) પ્રો. વેસ્ટ

(10) સીમાંત ભૌતિક ઉત્પાદકતાનું બજારમાં ચાલુ કિંમતે વેચાણ કરવાથી જે નાણાકીય આવક પ્રાપ્ત થાય છે તેને શું કહેવાય ?

(A) સાધનની સરેરાશ આવક ઉત્પાદકતા

(B) સાધનની સીમાંત આવક ઉત્પાદન પ્રમાણ

(C) સાધનની સીમાંત આવક ઉત્પાદકતા

(D) સાધનની સરેરાશ આવક ઉત્પાદન પ્રમાણ

(11) જે બિંદુએ પ્રત્યેક સાધનને ચૂકવવામાં આવતી કિંમત તેની સીમાંત આવક બરાબર થઈ રહે તે સમતુલાના બિંદુએ ઉત્પાદકને કેટલો નફો પ્રાપ્ત થાય છે ?

(A) સામાન્ય નફો (B) વધારે નફો

(C) મહત્તમ નફો (D) ઓછો નફો

(12) વેતન દર કોણ નક્કી કરે છે ?

(A) ભૌતિક ઉત્પાદન (B) સીમાંત ઉત્પાદકતા

(C) સીમાંત ઉત્પાદન (D) ભૌતિક ઉત્પાદકતા

(13) “ઉત્પાદનનું કોઈપણ સાધન તેની બદલાકમાણી કરતાં જે કઈ વધારે આવક પ્રાપ્ત કરે છે તે ભાડું છે” -આ વિધાન કયા અર્થશાસ્ત્રીનું છે ?

- (A) શ્રીમતિ જોન રોબિન્સન (B) મેયર્સ
(C) કે. ઈ. બોલિંગ (D) પ્રો. જે. એસ. મીલ

(14) બદલાકમાણીને અર્થશાસ્ત્રી ભાષા અનુસાર બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?

- (A) ઉચ્ચત્તમ પુરવઠા કિંમત
(B) મહત્તમ પુરવઠા કિંમત
(C) સમતોલ પુરવઠા કિંમત
(D) ન્યુનત્તમ પુરવઠા કિંમત

(15) ભાડા જેવી આવકને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?

- (A) આર્થિક ભાડું (B) તફાવતી ભાડું
(C) કરારી ભાડું (D) આભાસી ભાડું

(16) આર્થિક ભાડાં કરતાં કયું ભાડું ઘણું વધારે હોય છે ?

- (A) તફાવતી ભાડું
(B) કરારી ભાડું
(C) વિશિષ્ટતાજન્ય ભાડું
(D) અછત ભાડું

(17) નફાનો જોખમનો સિદ્ધાંત કયા અર્થશાસ્ત્રીએ આપ્યો છે ?

- (A) પ્રો. નાઈટ (B) પ્રો. શુમ્પીટર
(C) પ્રો. જે.બી. ક્લાર્ક (D) પ્રો. હોલી

(18) નફાનો ગતિશીલતાનો સિધ્ધાંત કયા અર્થશાસ્ત્રીએ આપ્યો છે ?

(A) પ્રો. નાઈટ (B) પ્રો. શુમ્પીટર

(C) પ્રો. જે.બી. ક્લાર્ક (D) પ્રો. કાર્વર

(19) “નફો એ નિયોજકની કુશળતાનું ભાડું છે” આ વ્યાખ્યા કયા અર્થશાસ્ત્રીએ આપેલ છે ?

(A) પ્રો. નાઈટ (B) પ્રો. શુમ્પીટર

(C) પ્રો. જે.બી. ક્લાર્ક (D) પ્રો. એફ.એ. વોકર

(20) ઉત્પાદનના કયા સાધનની આવક અપૂર્વનિર્ણિત કે અનિશ્ચિત હોય છે ?

(A) શ્રમિક (B) નિયોજન

(C) ભૂમિ (D) મૂડી

2 કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 10

(૧) વૈકલ્પિક ખર્ચનો ખ્યાલ ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવી તેની મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો.

(૨) ઘટતા મળતરનો નિયમ ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો.

3 કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 10

(૧) સાધનનાં મૂલ્યનિર્ધારણનો પ્રશ્ન શા માટે અલગ રીતે વિચારવામાં આવે છે ?

(૨) ભાડાંનો આધુનિક સિધ્ધાંત સમજાવો.

- 4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ એક) 8
- (૧) ઉદ્યોગ વિકાસનાં લાભો
- (૨) નફો અને નવપ્રવર્તન.
- (બ) ટૂંક નોંધ લખો. (કોઈ પણ એક) 8
- (૧) વહેંચણીનાં સીમાંત ઉત્પાદકતાના સિદ્ધાંતનું મહત્ત્વ
- (૨) આર્થિક ભાડું અને કરારી ભાડું.
- 5 નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. 14
- (૧) કુલ અસ્થિર ખર્ચનો ખ્યાલ આકૃતિ સાથે સમજાવો.
- (૨) રાષ્ટ્રીય આવકની કાર્યલક્ષી વહેંચણી એટલે શું ?
- (૩) અછતી ભાડું એટલે શું ?
- (૪) ધંધામાં જોખમો કેટલા પ્રકારનાં હોય છે ?

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Answer all the questions on the basis of internal option.
- (2) Question Number- 01 should be must give answers in the Answer book.
- (3) Right side figure show the total marks of the questions.

1 Choices appropriate option on the base of the internal options. **20**

- (1) In which case all costs are variable?
- (A) Never (B) Long run
- (C) Short run (D) Medium term
- (2) As compared to average cost, marginal cost changes.
- (A) At the minimum rate
- (B) Less rapidly
- (C) More rapidly
- (D) At the same rate
- (3) If we deduct average variable cost from average total cost we get.
- (A) Marginal cost (B) Average cost
- (C) Average fixed cost (D) Total cost

- (4) The concept of real cost is.....
- (A) Objective
  - (B) Absolute
  - (C) Psychological and Comparatively
  - (D) Real
- (5) During which period a firm can change its size?
- (A) In a very short period
  - (B) In a short period
  - (C) In a medium period
  - (D) In the long run
- (6) By which other names are scales of return is known?
- (A) The Law of production
  - (B) The Law of Return
  - (C) The Law of product
  - (D) Are Identified as all name given above
- (7) In point of view of cost, under which name, the Law of Diminishing return is identified?
- (A) The Law of increasing cost
  - (B) The Law of constant cost
  - (C) The Law of decreasing cost
  - (D) The Law of instable cost

- (8) In point of view of cost, under which name, the Law of Increasing return is identified?
- (A) The Law of increasing cost
 (B) The Law of constant cost
 (C) The Law of decreasing cost
 (D) The Law of instable cost
- (9) "According to the theory of Marginal productivity each factor of production gets the return according to its Marginal productivity." - which of economist has given this definition?
- (A) J. B. Clark   (B) Prof. Lipy
 (C) Prof.walras   (D) Prof. west
- (10) what is called monetary incomes received from selling of marginal Physical productivity at current market price?
- (A) Average income productivity of factor of production
 (B) Marginal income production proportion of factor of production
 (C) Marginal income productivity of factor of production
 (D) Average income production proportion of factor of production
- (11) How much profit does a producer get at the stage when price of each factor of Production is equal to marginal revenue?
- (A) Normal profit   (B) More profit
 (C) Maximum profit   (D) Less profit

- (12) Who decides the wages rate?
- (A) Physical production
  - (B) Marginal productivity
  - (C) Marginal production
  - (D) Physical productivity
- (13) "Any input of production gets more income than its transfer earning is rent" - which economist has given this statement?
- (A) Mrs. Joan Robinson
  - (B) Meyers
  - (C) K.E.Boulding
  - (D) J.S Mill
- (14) According to economical terminology by which other name "transfer earning is identified?
- (A) Qualitative supply price
  - (B) Maximum supply price
  - (C) Equal supply price
  - (D) Minimum supply price
- (15) By which other name Quasi Rent is identified?
- (A) Economic rent   (B) Differential rent
  - (C) Contract rent   (D) Shadow rent
- (16) which rent is more than economic rent?
- (A) Differential rent   (B) Contract rent
  - (C) Specialized rent   (D) Scarcity rent

- 4 (A) Write a short note on : **(any one)** 8
- (1) The advantages of expansions size of industry
  - (2) Profit and Innovation.
- (B) Write a short note on : **(any one)** 8
- (1) Importance of the marginal productivity theory of distribution
  - (2) Economic rent and Contract rent.
- 5 Answer in brief any **two** of the following : 14
- (1) Explain the concept of total variable cost with diagram.
  - (2) What is functional distribution of national income?
  - (3) What is scarcity rent?
  - (4) How many types risks in business?
-